

АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Соціальне підприємництво»

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

Кількість кредитів – 5

Загальна кількість годин – 150 год.

Семестр – 6-й

Лекції – 32 год.

Практичні, семінарські – 64 год.

Самостійна робота – 54 год.

Вид підсумкового контролю – залік.

Керівник курсу: Лобода Вікторія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

Анотація дисципліни: Дисципліна є *вибірковою* складовою навчального плану.

Курс «Соціальне підприємництво» призначений для бакалаврів четвертого року денної та заочної форми навчання. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Після завершення цього курсу студенти матимуть: основні підприємницькі знання та навички для розвитку соціально свідомої організації; знання того, як визначити та вирішити соціальну проблему, а також які інструменти можна застосувати для вимірювання соціального впливу організації; розуміння бізнес-моделі, що допоможе розробити проєкт соціального підприємства; навички, що сприятимуть позитивним соціальним змінам; розуміння потреби у підвищенні рівня соціальної свідомості серед представників уряду, бізнесу та суспільства.

Метою курсу є формування у студентів відповідних дисциплінарних компетентностей які, своєю чергою, впливають на формування сукупності знань та вмінь, необхідних для планування, організації та управління процесами підприємництва з метою вирішення або пом'якшення соціальних проблем суспільства на умовах самоокупності, інноваційності та стійкості, для ефективного запуску власного соціального підприємства та/або участі у соціальних проєктах.

Завдання курсу:

- вміти використовувати базові знання з соціального підприємництва й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій у соціальній підприємницькій діяльності;

- визначати, аналізувати проблеми соціального підприємництва та розробляти заходи щодо їх вирішення;
- оцінювати за різними параметрами соціальні продукти/ послуги, процеси, що відбуваються в підприємницьких структурах, та робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

Інтегральна компетентність:

- ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.
- ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.
- ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і

соціальних служб.

- ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- ФК13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.
- ФК14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу
- ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ФК18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
- ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Підприємницький імператив: рушійна сила змін у суспільстві .

Тема 2. Зарубіжний досвід та успішні практики соціального підприємництва в Україні.

Тема 3. Створення соціального підприємства та вибір бізнес-моделі.

Тема 4. Формування команди. Основи маркетингу для соціального підприємства.

Тема 5. Фандрайзинг для соціального підприємства.

Тема 6. Дизайн-мислення .

Тема 7. Оцінка ефективності та стратегія розвитку соціального підприємства .

Рекомендована література

Базова

1. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. – К. : ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1n_7gdnZu_YnQOrgc0WN5B_ZRPb7h3xTH/view

2. Корнецький А., Нагаївська Д. Ю. Соціальне підприємництво і соціальна відповідальність бізнесу: визначення, критерії та регулювання. Причорноморські економічні студії. - Вип.11. – С. 204–208. URL: <http://bses.in.ua/journals/2016/11-2016/46.pdf>
3. Остервальдер А., Пінье І. Побудова бізнес-моделей. Настільна книга стратега і новатора. - К. : Наш формат, 2018. - 288 с.
4. Остервальдер А., Пінье І., Бернарда Г. Розробляємо ціннісні пропозиції. - К. : Наш формат, 2018.- 324с.
5. Приходько Д. О. Інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами : конспект лекцій для студ. спеціальностей: 051 – «Економіка», 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузей знань: 05 – «Соціальні та поведінкові науки», 07 – «Управління та адміністрування» усіх форм навч. / Д. О. Приходько. – Х.: ХНАДУ, 2021. – 58 с.
6. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я., Левицька Я. В. Екосистеми розвитку стартапів як принцип здійснення державної інноваційної політики. Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – № 8. – С. 82–87.
7. Свинчук А. А., Корнецький А., Гончарова М., Назарук В., Гусак Н., Туманова А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін : посібник. – К. : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ»», 2017. – 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryemnytstvo_pidruchnyk.pdf
8. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник / В. Смаль, В. Кокоть. – К. : Проект «Партнерство для розвитку міст», 2017. – 58 с.
9. Смаль В., Кокоть В. Що слід знати про соціальне підприємництво. – К. : Федерація канадських муніципалітетів; Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2017. 58 с. URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Social_Entrepreneurship_-Guide-WEB-1.pdf
10. Соціальне підприємництво / Prometheus. Автор он-лайн курсу: доц. УКУ А. Корнецький у партнерстві з проф. бізнес-школи Університету ДеПоля (Чикаго) Патріком Дж. Мерфі. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4/about
11. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.С. Гусак, А.А. Туманова. – К. : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ»», 2017. – 188 с.
12. Соціальне підприємництво в Україні. Зелена книга. Під заг. ред. Валерія Кокотя. – К., 2020. – 89 с. URL: https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/zelena-knyha-sotsial-noho-pidpryemnytstva-v-ukraini/
13. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємства: пер. з англ. / Фрір Спреклі. – К. : Вид-во Британська Рада, 2015. – 68 с. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/posibnik_z_planuvannya_socialnogo_pidpriemstva.pdf

Додаткова література:

1. Каталог соціальних підприємств України 2016-2017 рр. Київ: Видавничий Дім «Києво-Могилянська академія», 2017. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B5k4OK2hVgtAOWhGV1RjcW8zZlk/view>
2. Свинчук А. Міжнародний досвід розвитку соціальних підприємств: уроки для України. Теорія стратегії та економічного розвитку. 2014. № 34. С. 25–32. URL: http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/4539/1/2014_34_%2825-32%29.pdf
3. Свинчук А. А. Гармонізація цілей діяльності соціального підприємства / А. А. Свинчук // Бізнес Інформ. - 2016. - № 1.
4. Dees J. The Meaning of «Social Entrepreneurship» / Duke. URL: <https://entrepreneurship.duke.edu/news-item/the-meaning-of-socialentrepreneurship/>
5. Loboda V. Entrepreneurial Momentum for Sustainable Growth / I. Katernyak, V. Loboda // Sustainable Organizations – Models, Applications, and New Perspectives. Jose C. Sánchez-García and Brizeida Hernández-Sánchez, IntechOpen, 2021. URL: <https://www.intechopen.com/books/sustainable-organizations-models-applications-and-new-perspectives/entrepreneurial-momentum-for-sustainable-growth>
6. Loboda V. Developing Entrepreneurial Mindset in University Undergraduates / Loboda, V., Ostrovskiy, I., & Katernyak, I. – E-Methodology. – Vol. 5, No. 5. – 2018. – pp. 114-131. URL: <https://doi.org/10.15503/emet.v5i5.525>
7. Murphy P. J., Coombes S. M. A model of social entrepreneurial discovery. Journal of Business Ethics. 2009. Vol. 87. Issue 3. P. 325-336. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-008-9921-y>

Інтернет-ресурси:

8. Вісім стовпів соціального бізнесу в Україні. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/hnidenko/visim-stovpiv-sotsialnogobiznesu-v-ukrajini-885249.html>
9. Дія. Бізнес: <https://business.diia.gov.ua/>
10. Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами / ГО “Платформа інноваційного партнерства” (YEP™). URL: <https://www.yepworld.org/ua/uni/>
11. Підприємництво. Власна справа в Україні / Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/about
12. Портал «Соціальне підприємництво в Україні». URL: <https://socialbusiness.in.ua/>
13. П'ять порад, як побудувати соціальний бізнес в Україні, 2017. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/11/18/631320/>
14. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини: пос. URL: https://pidruchniki.com/83408/sotsiologiya/instrumenti_realizatsiyi_sotsialnoyi_vidpovidalnosti
15. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність / ВУМ Online. URL: <https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship>

16. Соціальне підприємництво - неоцінена необхідність. URL:
https://dt.ua/economics_of_regions/socialnepidpriyemnictvo-neocinena-neobhidnist-_.html